

REFERAT |KRS| Formannskapet (2007-2011) d. 28-04-2010

Mødedato Onsdag d. 28. april 2010 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Frivillighetsmelding for Kristiansand.....	3
Høring - leksehjelp 1.-4. trinn.....	8
Høring - Felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010 - 2013.....	16
Høring - Regional strategi innenfor psykisk helsevern, TSB, Habilitering og rehabilitering.....	18
Svar på oversendelse om bedre utnyttelse av "kulturressrsene".....	28
Oversendelsesforslag i Byutviklingsstyret 11.02.2010, om sandleketilbud i nærmiljøparker.....	31

Punkt 33/10: Frivillighetsmelding for Kristiansand

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

hør debatten sak 59-10

Høringsinnspill -utdrag



Dato: 19.02.2010
Saksnr.: 200802842-30
Arkivkode E: F08
Saksbehandler: Anne Karen Aunevik

Saksgang	Møtedato
Helse- og sosialstyret	09.03.2010
Kulturstyret	10.03.2010
Byutviklingsstyret	18.03.2010
Oppvekststyret	23.03.2010
Formannskapet	07.04.2010
Bystyret	21.04.2010
Byutviklingsstyret	22.04.2010

Frivillighetsmelding for Kristiansand

Arbeidet med å lage frivillighetsmelding startet i 2008. Det er gjennomført en omfattende kartlegging av samhandlingen mellom kommune og frivillig sektor. Høsten 2009 ble det gjennomført en høringsprosess.

Frivillighetsmeldingen beskriver utfordringer og muligheter i samhandling mellom kommunen og frivillige enkeltpersoner og organisasjoner. Den inneholder en gjennomgang av hvilke virkemidler kommunen har for å tilrettelegge for at flest mulig får mulighet og motivasjon for å delta i frivillig arbeid.

Alle sektorene i kommune har berøringspunkt med frivillig sektor, og den behandles derfor i alle hovedutvalg før den kommer til bystyret.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret vedtar forslag til frivillighetsmeldingen for Kristiansand datert februar 2010.
2. Bystyret ber rådmannen følge opp meldingens anbefalinger gjennom handlingsprogram og virksomhetsplaner

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Aunevik
Seksjonsleder

Trykte vedlegg:

- Frivillighetsmelding for Kristiansand
- Utdrag av høringsinnspill med kommentarer

Utrykte vedlegg: "Kartlegging av samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor", Agenda 2009

Bakgrunn for saken :

Da bystyret vedtok kulturpolitisk strategi i 2002 ble det foreslått å lage en frivillighetsmelding på kulturfeltet, og begrunnelsen var som følger:

Den frivillige sektor er et så viktig element for utviklingen av kommunen at det bør gjøres til gjenstand for en egen utredning og oppfølging. En slik utredning bør fokusere på dialog, mobilisering og samarbeid mellom kommune og frivillig sektor for å stimulere og videreutvikle det frivillige engasjementet (sak 172/02)

I 2005 vedtok bystyret følgende i forbindelse med at ad hoc-utvalget for dialog la fram forslag til tiltak som kunne bidra til fremme deltakelse i befolkningen:

Det utarbeides frivillighetsmelding for Kristiansand. Den tidligere vedtatte utredningen om frivillighet innen kultursektoren innarbeides som en del av denne felles frivillighetsmeldingen (sak 185/05).

Ad hoc-utvalget begrunnet forslaget med at det er viktig å tilrettelegge for at innbyggere i større grad kan delta med frivillig innsats, samt at det er mange udekkede behov i kommunen som frivillige kunne fylle. De frivillige organisasjonene og folks frivillige engasjement er i endring, noe som utfordrer kommunen til å vurdere endring av virkemidler. Med utgangspunkt i erfaringer fra andre storbyer anbefalte utvalget at det skulle lages en frivillighetsmelding for Kristiansand, og at den burde lages i samarbeid med de frivillige.

I mars 2008 vedtok formannskapet at arbeidet med frivillighetsmeldingen skulle starte opp. I saksframlegget ble det lagt følgende føringer for innhold, prosess og oppfølging:

- Meldingen skal inneholde overordnede mål og strategier for kommunens samhandling med frivillig sektor, samt en beskrivelse og vurdering av kommunens virkemidler for å fremme frivillig aktiviteter og organisasjonsliv.
- Meldingen skal bygge på kartlegging av forventninger de frivillige har til kommunen, og dialog med ansatte om hva som kan gjøre kommunen til en bedre samarbeidspartner.
- Forslag til virkemidler vurderes innarbeidet i sektorenes handlingsprogram, virksomhetsplaner og eventuelt årskontrakter.

Organisering og prosess

Rådmannen har vært ansvarlig for utarbeidelse av frivillighetsmeldingen og Anne Aunevik har vært saksbehandler. Arbeidet startet høsten 2008 med en kartlegging av samhandling mellom kommunen og de frivillige i Kristiansand. Kartlegging ble utført av Agenda Utredning og Utvikling AS, og resultatene danner grunnlag for tema som omtales i meldingen.

Kartleggingen bestod av en spørreundersøkelse som ble sendt rundt 700 frivillige, lederne for kommunens ca 140 resultatenheter og et utvalg på 13 personer i kommunen som har erfaringer fra samarbeid med frivillige. I forkant av spørreundersøkelsen ble det gjennomført gruppeintervju, og i etterkant ble det gjennomført noen telefonintervju. Det ble i tillegg arrangert en dialogkonferanse med rundt 60 deltakere fra frivillig sektor og kommunen som drøftet resultatene fra undersøkelsen og kom med innspill til forbedringer.

Det er opprettet en egen informasjonsside på kommunens hjemmeside hvor det fortløpende har vært lagt ut informasjon om prosessen¹.

Våren 2009 ble det utarbeidet høringsutkast. Følgende ble konsultert i utarbeidelsen:

- Politisk referansegruppe bestående av Beate Helland (FrP), Salve Reinhardt (H) og Tore Vestbakke (KRF).
- Administrativ arbeidsgruppe bestående av Rune Rokseth fra fritidsetaten og Anne Grete Widding fra frivillighetssentralen i Randesund og Tveit.

¹ Se: www.kristiansand.kommune.no/frivillig

- Rådmannens ledergruppe og ledergrupper i helse- og sosialsektoren og kultursektoren
- Innvandrerrådet, Dialogforum for etnisitet og mangfold, Rådet for funksjonshemmede, frivillighetssentralene, elderrådet, idrettsrådet, Kristiansand ungdomsutvalg, Livsglede for eldre, initiativtakere til Frivillighetens Hus.

Høsten 2009 ble et høringsdokumentet sendt på høring til:

- Aktivitetene og organisasjonene som ble registrert høsten 2008
- Eventuelle andre aktiviteter og organisasjoner
- Kommunens råd og rådgivende utvalg
- Styrene for kommunens frivillighetssentraler
- Frivillighet Norge, KS og nettverket for frivillighetskommuner

I tillegg ble både enkeltpersoner og andre oppfordret til å sende innspill og synspunkt gjennom blant annet annonser og kommunens nettside. Det kom 20 høringsinnspill. Utdrag av disse er vedlagt saksframstillingen som trykt vedlegg. Relevante innspill og eksempler er innarbeidet i meldingen.

Etter at rådmannens forslag til melding har vært behandlet i bystyret vil det bli laget en endelig versjon.

Hovedkonklusjoner og oppfølgingstiltak

Kap. 1-4. Definisjoner og beskrivelser

Arbeidet med Frivillighetsmeldingen er satt i gang etter politiske vedtak i bystyret.

Bakgrunnen var at kommunen ønsket å tilrettelegge for at innbyggerne i større grad kan delta i frivillig arbeid, samt at det er mange udekkede behov i kommunen. Innbyggernes frivillige engasjement er i endring, noe som utfordrer kommunen til å vurdere endring av virkemidler.

Frivillig arbeid har stort omfang i Kristiansand som i resten av Norge. Den nye frivilligheten er preget av at innbyggerne engasjerer seg mer ut fra egne interesser og realiseringsbehov enn ut fra sterk ideologisk eller forpliktende binding til en bestemt organisasjon eller sak. En økende grad av frivilligheten er uformelle aktiviteter rettet mot nærmiljø, kultur og fritid. Fortsatt er drivkraften i frivillig arbeid et ønske om meningsfylt aktivitet, ofte sammen med andre i et interessefellesskap. Det er potensiale for å rekruttere flere frivillige, særlig blant innbyggere med innvandrerbakgrunn, ungdom og pensjonister.

Frivillig arbeid har stor samfunnsmessig betydning ved at det bidrar til trivsel og trygghet i lokalsamfunnet, bygging av sosial kapital og et levende lokaldemokrati. Frivillig sektor bidrar i velferdsproduksjonen og mobiliserer til samfunnsmessig innsats. For de frivillige bidrar deltakelsen til økt livskvalitet - noe å leve for, personlig vekst og kompetanse.

Kap. 5. Politiske mål

Frivillig og offentlig sektor har grunnleggende forskjellige roller og ansvar. Frivillige skal først og fremst være tro mot sitt formål, ikke kommunen. Det sies at *"Frivillighet lever av lyst, og dør av tvang"*. Hovedmålet for lokal frivillighetspolitikk er å legge forholdene til rette for at flest mulig får lyst til og har mulighet for å delta i frivillige aktiviteter og organisasjoner. Kommunens samarbeid med frivillige sektor skal baseres på dialog og respekt for frivillighetsfeltets egenart. Kommuneplanen bør inneholde mål for kommunens samhandling med frivillig sektor.

Kap. 6. Økonomisk støtte

Det finnes en rekke ulike støtteordninger som forvaltes av ulike enheter og sektorer i kommunen. Noen midler fordeles etter søknad mens andre gis i form av egen post i budsjettet. Kommunen bidrar også med indirekte støtte. Noen midler fordeles av

administrasjonen, andre fordeles av folkevalgte organ og noen midler fordeles av eksterne råd. Informasjon om de ulike ordningene er fragmentert og vanskelig tilgjengelig. Det bør gjøres en gjennomgang av sektorenes rutiner for tildeling og rapportering. Samtidig bør det utarbeides felles og enhetlig informasjon om støtteordningene.

Kap. 7. Lokaler, utendørsområder og utstyr

Kommunen og andre aktører disponerer en rekke lokaler, uteområder og utstyr som brukes til aktiviteter drevet av frivillige. Ulike enheter leier og låner disse ut. Informasjonen om mulighetene er ufullstendig og vanskelig tilgjengelig, og praksis varierer mellom enhetene. Det er behov for oversikt over lån og leiemuligheter med tanke på både oppdatering og brukervennlighet. Dette arbeidet vil inngå i pågående utredning om arrangementstøtte.

Kap. 8. Samlokalisering av organisasjoner

Det er en økende tendens til at frivillige organisasjoner og aktiviteter samorganiseres for både å samarbeide om rekruttering og gi hverandre inspirasjon og faglig påfyll. I tillegg kan de redusere kostnader ved å dele servicefunksjoner og praktiske utfordringer. I Kristiansand er Samsen kulturhus, Stiftelsen Arkivet, Idrettens Hus og Batteriet eksempler på samlokaliseringer. Frivillighetens Hus er under etablering, og kommunens rolle vil bli avklart i egen sak løpet av 2010.

Kap. 9. Kommunens frivillighetssentraler

Frivillighetssentralene er delvis finansiert av staten, delvis fra eier, og er underlagt retningslinjer fra staten. Kristiansand har fire frivillighetssentraler, tre av disse er eid av kommunen. Disse er ulikt organisert og har ulik profil. Kommunen bør gjennomgå strategi for sitt eierskap.

Kap. 10. Frivillighetspris

Kommunen deler årlig ut en frivillighetspris. Frivillighetsprisen i sin nåværende form bør opprettholdes, men det bør vurderes hvordan den kan få mer bles.

Kap. 11. Organisasjons- og aktivitetsoversikt

Kommunen har flere ulike nettbaserte oversikter over aktiviteter, lag og foreninger. Disse er tilpasset ulike formål og kommuniserer ikke med hverandre. Det bør igangsettes arbeid med å lage mer brukervennlige oversikter over aktiviteter og muligheter i frivillig sektor.

Kap. 12 Samarbeid om felles oppgaver

Kristiansand har mange utfordringer hvor vi som lokalsamfunn er avhengig av frivillige til å ta på seg ansvar for oppgaver. I noen tilfeller rekrutterer kommunen selv frivillige. Det foreligger ulike former for partnerskap og avtalefestet samarbeid i Kristiansand. Kommunens enheter og sektorene bør innhente og prøve ut metoder, verktøy og erfaringer både fra egen organisasjon og fra andre kommuner. Det bør vurderes om frivillig arbeid kan inngå som et seniortiltak for kommunens ansatte.

Kap. 13. Kommunens organisering

Kristiansand er en stor og kompleks organisasjon med stor grad av delegering. For frivillig sektor kan kommunen oppleves fragmentert og vanskelig å forholde seg til. Kommunen har ikke noe kommunedekkende frivillighetsforum som møtes eksplisitt for å drøfte frivillighet. Det finnes imidlertid en rekke andre organ og arenaer hvor frivillighet kan være aktuelt tema. Kommunen bør stimulere til at frivillighet settes på dagsorden i de samarbeidsfora som allerede finnes, samt bidra til at det etableres dialogfora innen geografiske eller tematiske områder hvor det ser ut til å mangle. Det bør tilrettelegges mer for systematikk og åpenhet i dialog mellom folkevalgte organ og frivillig sektor. Kommunens ledelse bør tilrettelegge for erfarings- og ideutveksling mellom enheter og sektorer når det gjelder samarbeidsmodeller og incitament for å stimulere til frivillig arbeid. Eksisterende styringsverktøy som handlingsprogram og årskontrakter bør brukes til å målrette og sette fokus på enhetenes samhandling med frivillig sektor.

Punkt 34/10: Høring - leksehjelp 1.-4. trinn

Bilag

Saksprotokoll



Dato: 07.04.2010
Saksnr.: 201002333-3
Arkivkode E: A20
Saksbehandler: Steinar Harbo

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
27.04.2010
28.04.2010

Høring - leksehjelp 1.-4. trinn

Sammendrag:

Utdanningsdirektoratet har sendt ut på høring endring i forskrift til opplæringsloven kapittel 1A om leksehjelp for elever i grunnskolen. Høringen kommer etter at oppvekststyret i sak 9/10 23.03.2010 har vedtatt plan for leksehjelp i skolene i Kristiansand.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune mener at skoleeier bør stå fritt til å benytte de 8 timene til leksehjelp på 1-7 trinn.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
skoledirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Oppvekststyret fattet i sak 9/10 den 23.03.2010 plan for leksehjelp i skolene i Kristiansand.

Kort om bakgrunn og vedtak:

Regjeringen har for budsjettåret 2010 foreslått å bevilge omlag 177,6 mill. kroner til åtte timer gratis leksehjelptilbud fordelt på 1.-4. trinn. For Kristiansand betyr det ca.8 millioner kroner på årsbasis.

Skoledirektøren satt ned en arbeidsgruppe som har lagt frem en rapport med anbefalinger til organisering av leksehjelp i skolene i Kristiansand. Skoledirektøren støtter forslagene til arbeidsgruppen.

Modellene:

Modell 1. "Midttimen".

I denne modellen utvides tiden midt på dagen. Det betyr at tiden elevene har til spising og pause økes med f.eks 30 minutter. I denne tiden foregår leksehjelpen. Fordelen her er at alle elevene er på skolen og hele målgruppen kan nås. Elevene er ikke slitne og sultne, men for noen kan kanskje tiden midt på dagen bli lang dersom de ikke er med på leksehjelpen. For SFO vil denne modellen være enkel å forholde seg til, men den er krever mange ansatte midt på dagen. Skoledagen vil bli lengre, også for de som ikke velger leksehjelp. Kan kanskje kombineres med fysisk aktivitet på mellomtrinnet. Ikke skyssproblemer.

Modell 2. "Etter skoleslutt".

I denne modellen kjøres skoledagen slik den er i dag. Når skoledagen er slutt, har elevene tre valg. De kan gå hjem, gå på leksehjelp eller på SFO. Logestikk og kontroll på hvor elevene er/skal er en utfordring. Skaper noen utfordringer rundt mat på SFO og en del barn kan være slitne. Elevene som er på gratis leksehjelp har ikke krav på skyss.

Modell 3. "Før skolestart".

I denne modellen starter elevene med leksehjelp f.eks 30 minutter før ordinær skolestart. De har ikke krav på skyss. For SFO vil modellen påvirke morgenen, men ettermiddagen vil gå som nå.

Modell 4. "Kombinasjon".

I denne modellen kan skolene kombinere modellene 1-3 og lage sin "egen"modell.

Oppvekststyret fattet følgende vedtak:

Vedtak:

1. Oppvekststyret vedtar plan for leksehjelp for 1-4 trinn i tråd med skoledirektøres forslag. Skolene kan velge mellom fire modeller.
2. Endringer i foreldrebetalingssatser innarbeides i 1.tertialrapport.
3. Ordningen er en prøveordning for ett skoleår.
4. Modell for leksehjelp skal vedtas av styret ved skolen. Det forutsettes at det ikke har konsekvenser for skoleskyss.

Høringen:

Utdanningsdirektoratet ble i oppdragsbrev nr. 5-2010 fra Kunnskapsdepartementet bedt om å utarbeide forslag til endring i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven for utfylling av lovforslag om leksehjelp som skal fremmes for Stortinget våren 2010. De foreslåtte lovendringene gir departementet hjemmel for å gi forskrifter om kommunens/private skolars plikt til å tilby leksehjelp. Leksehjelp er ikke en del av opplæringen i grunnskolen og omfattes ikke av elevens opplæringsplikt, jf. opplæringsloven § 2-1, men skal være en del av skoleeiers/skolens plikt etter opplæringsloven § 13-7a og privatskoleloven § 7-1e.

I St.meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* blir betydningen av styrket opplæring i fag, leksehjelp og daglig fysisk aktivitet fremhevet. Viktige målsettinger i skolen er økt læring, bedre trivsel og helse for alle elever, slik at skolen kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Et tilbud om leksehjelp skal bidra til at skolens rolle som verktøy for sosial utjevning blir styrket. I høringsbrevet omtaler Kunnskapsdepartementet leksehjelp som et målrettet tiltak for elever og foreldre som ønsker støtte i læringen. Leksehjelpen er et ledd i strategien om tidlig innsats for bedre læring.

Forslag til nytt kapittel 1A i forskrift til opplæringsloven

Leksehjelp som en rett for eleven og plikt for skoleeier er foreslått av departementet i høringsbrev datert 2.11.2010. Leksehjelpen er ikke en del av grunnskoleopplæringen til eleven.

Forslaget er planlagt lagt fram for Stortinget i en lovproposisjon våren 2010. Forslaget inneholder forslag til ny § 13-7a i opplæringsloven og endringer i opplæringsloven § 2-12 (og tilsvarende forslag til ny § 7-1e i privatskoleloven).

I lovforslaget foreslås det at leksehjelptilbudet skal være gratis for elevene, og det skal være frivillig for elevene å delta. Alle elever som ønsker det, skal ha mulighet til å delta.

Leksehjelptilbudet skal være et tilbud om hjelp til skolearbeid uavhengig av om elevene har lekser i tradisjonell forstand eller ikke. Forslaget innebærer ingen endring i skolens frihet til å bestemme om og hvor mye lekser som skal gis. Leksehjelpen skal ikke være en del av grunnskoleopplæringen, men det skal likevel være en nær tilknytning mellom skolearbeidet og leksehjelpen, slik at leksehjelpen blir mest mulig nyttig og relevant for eleven. Det er kommunen som i forslaget pålegges å tilby leksehjelp og som er ansvarlig for tilbudet. Kommunen foreslås for øvrig å stå fritt til å organisere leksehjelptilbudet slik de mener er mest hensiktsmessig.

Regelen i opplæringsloven § 10-9 første, annet og fjerde ledd om krav til politiattest gjelder også for leksehjelperne. Dette innebærer at både fast og midlertidig tilsatte ved leksehjelpen må fremlegge politiattest i samsvar med opplæringsloven § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kapittel 15 før tilsetting.

I bestemmelsene foreslås det at departementet gis hjemmel til å gi forskrifter om leksehjelptilbudet. Direktoratet tar derfor i denne høringen forbehold om resultatet av Stortingets behandling av lovproposisjonen.

Når det gjelder omtalen av gjeldende rett vises det til departementets redegjørelse av denne i høringsbrevet datert 2.11.2009.

Vurderinger

Hensikten med forskriftsendringen er å utfylle lovforslaget om leksehjelp på 1.-4. årstrinn i grunnskolen. Reguleringen bør være på en slik måte at det fastsettes noen rammer for leksehjelpen, men at det er relativt stort lokalt handlingsrom.

Det er understreket i departementets høringsbrev at leksehjelpen ikke er en del av den ordinære opplæringen. Dette får konsekvenser for utformingen av forskriftsteksten ved at leksehjelpen settes i en annen rettslig stilling enn for eksempel fysisk aktivitet og opplæringen i fag.

Leksehjelpen bør derfor ikke reguleres i for eksempel kapittel 1 i forskrift til opplæringsloven som omhandler innholdet i opplæringen. Direktoratet mener at leksehjelp bør reguleres i et eget kapittel i forskriften. Dette vil tydeliggjøre at leksehjelpen ikke er en del av opplæringen, og samtidig sikre at leksehjelp reguleres på en tydelig måte. Direktoratet foreslår at leksehjelp blir regulert i et nytt kapittel 1A i forskrift til opplæringsloven.

Det at leksehjelpen ikke er en del av opplæringen får også konsekvenser for hvilke av bestemmelsene i opplæringsloven med forskrifter som gjelder for leksehjelpen. Det er kun de bestemmelsene i opplæringsloven med forskrifter som er gjort gjeldende for leksehjelpen i § 13-7a eller i andre bestemmelser i opplæringsloven som gjelder for leksehjelpen. Dette er tilsvarende lovteknikk som for skolefritidsordningen. Dette innebærer blant annet at bestemmelsene om spesialundervisning, fag- og timefordelingen, individuell vurdering, rett til skyss og kompetansekravene for undervisningspersonale, ikke gjelder for leksehjelpen.

Bestemmelsene om politiattest er forslått gjort gjeldende for leksehjelpen, jf. opplæringsloven § 13-7a tredje ledd.

Hensikt med leksehjelpen og målgruppe

Departementet har i høringsbrevet understreket at leksehjelp på 1.-4. årstrinn er et virkemiddel for å stimulere svake elever til bedre gjennomføring i videregående opplæring senere i opplæringsløpet. Direktoratet mener hensikten med leksehjelpen bør understrekes i forskriften.

Dette vil være sentralt i utformingen av tilbudet blant annet når innholdet og organiseringen av leksehjelpen skal avgjøres.

Det at leksehjelpen ikke er en del av opplæringen, innebærer at det ikke omfattes av opplæringsplikten etter opplæringsloven § 2-1 og at eleven ikke plikter å motta leksehjelp. Foreldrene kan velge om eleven skal delta eller ikke. På den andre siden kan det av kommunens plikt til å tilby leksehjelp utledes en rettighet for eleven. Skoleeier kan ikke avvise en elev på 1.-4. årstrinn som ønsker leksehjelp i samsvar med lovforslaget § 13-7a. Også elever som ikke har lekser, for eksempel fordi disse er gjort i timene eller sammen med foreldrene en annen dag, har rett til leksehjelp. For disse elevene kan tiden til leksehjelp brukes til annet skolearbeid. Det er viktig at leksehjelpen ikke blir innrettet som kun et tilbud for svake elever, noe som kan ha en stigmatiserende effekt. Det kan føre til at elever som ikke opplever å ha spesielle problemer ikke tar imot tilbudet. Det kan videre føre til at leksehjelpen blir en form for ekstra spesialundervisning. Leksehjelpen skal være for alle og må organiseres slik at elevene kan delta i denne, uavhengig av evner, sosial bakgrunn, funksjonsnedsettelse eller lignende. Direktoratet mener derfor det må understrekes i forskriften at leksehjelpen er for alle elever.

Innholdet i leksehjelpen

Direktoratet mener at forskriften ikke bør detaljregulere innholdet i leksehjelpen. Kommunen har ansvaret for leksehjelpen og må avgjøre hvordan leksehjelpen skal organiseres.

Samtidig er det viktig at grensen mellom opplæringen og leksehjelpen trekkes opp slik at leksehjelpen ikke får ansvaret for arbeidet med kompetansemål og elevens nylæring.

Leksehjelpen skal understøtte arbeidet som skjer i skolen, men ikke erstatte dette.

Leksehjelpen skal brukes blant annet til repetisjoner og ytterligere øving av det som er gjennomgått i opplæringen og annet relevant læringsarbeid eleven har forutsetninger for å mestre. Av føringer som bør forskriftsfestes er at leksehjelpen må ses i sammenheng med opplæringen. Dersom leksehjelpen gjennomføres uavhengig av opplæringen som skjer i skolen, vil ikke leksehjelpen kunne fungere i samsvar med hensikten. Det at leksehjelpen ikke er en del av opplæringen i fag, innebærer at skoleeier ikke skal beregne leksehjelpen inn i fag- og timefordelingen, og det skal ikke fastsettes egne kompetansemål for leksehjelpen. Timene til leksehjelp kommer i tillegg til de timene med opplæring som eleven har krav på etter fag- og timefordelingen, se forskrift til opplæringsloven § 1-1 og rundskriv UDir-8-2009. Direktoratet mener at det må presiseres i forskriften at leksehjelpen ikke er en del av opplæringen, men samtidig at leksehjelpen må ses i sammenheng med opplæringen. Dersom leksehjelpen ikke ser hen til hva som gjøres i opplæringen, vil verdien av leksehjelpen reduseres.

Leksehjelpen skal ikke bare begrenses til leksearbeid i tradisjonell forstand, men hjelpe elevene med skolearbeidet mer generelt, f.eks. studieteknikk og fordypning. Leksehjelpen må utformes på en slik måte at virker sosialt utjevne og ses i sammenheng med prinsippet om tidlig innsats. For å få dette til er det viktig at også elever som ikke har lekser i tradisjonell forstand, men som ønsker å jobbe mer med skolearbeidet, kan få gjøre dette i leksehjelpen og få støtte i sitt læringsarbeid. Utover dette mener direktoratet at innholdet i leksehjelpen ikke bør forskriftsreguleres i detalj. Dette overlates til den enkelte kommune å avgjøre.

Organiseringen og omfanget av leksehjelpen

Det følger av forslaget til § 13-7a at kommunen er ansvarlig for leksehjelpen. Departementet har i høringsbrevet påpekt at tilbudet skal være fleksibelt og tilpasset lokale forhold. Det er

derfor viktig at organiseringen av leksehjelpen muliggjør gode lokale løsninger. Kommunen avgjør selv hvordan leksehjelpen skal organiseres innenfor rammene som trekkes opp i § 13-7a.

Leksehjelpen kan organiseres av skolen, med skolens lærere eller assistenter som ansvarlige for leksehjelpen. Denne organiseringsmåten gjør det enkelt å få til et godt samarbeid mellom leksehjelpen og skolen. En annen måte å organisere leksehjelpen på, er å legge den til skolefritidsordningen, for eksempel ved å bruke de ansatte i skolefritidsordningen.

Organisatorisk er det noen forskjeller mellom de tilfellene hvor skolefritidsordningen er kommunal og privatdrevet, blant annet når det gjelder muligheter for å instruere personalet. Det bør i forskriften understrekes at det er kommunen som avgjør hvilken organiseringsform som velges. Men uansett organiseringsform må det sikres godt samarbeid mellom leksehjelper og lærer. Frivillige organisasjoner og foreldre kan i noen tilfeller bistå i leksehjelpen, underlagt kommunens ansvar. Kommunen plikter å velge en organiseringsform som ivaretar elevenes rettigheter på en forsvarlig måte og sikrer at opplæringslovens og forskriftens krav blir fulgt. Det er understreket i § 13-7a at leksehjelpen skal være gratis for eleven. Dette gjelder uavhengig av hvilken organiseringsmodell skoleeier velger. Dette innebærer at leksehjelpen ikke kan baseres på foreldrebetaling, dette tilsvarer gratisprinsippet i opplæringsloven § 2-15. Det vil særlig ha konsekvenser for de tilfellene hvor leksehjelpen organiseres som en del av skolefritidsordningen.

Direktoratet mener dette bør reguleres eksplisitt i forskriften.

Leksehjelpen som gis skal være minimum 8 timer per uke for 1. – 4. årstrinn, dette følger av departementets høringsbrev og bevilgede midler i Prp. 1 S (2009-2010), se punkt 5.

Direktoratet foreslår at det forskriftsfestes at det skal gis minimum en time per årstrinn per uke.

Dette vil innebære at 4 av de 8 timene er regulert i forskriften. De siste 4 timene kan kommunen fordele mellom trinnene slik kommunen mener er best. Dette gir muligheter til å tilpasse leksehjelpen til de ulike trinnene ut fra behovet for leksehjelp. Det er ikke nødvendigvis slik at behovet er likt for 1. årstrinn og 4. årstrinn. Men timene skal fordeles på et årstrinn og ikke sjongleres mellom trinnene fra uke til uke. En time leksehjelp må ikke fordeles utover på flere dager på en slik måte at det ikke blir pedagogisk forsvarlige arbeidsøkter. Det er kommunen som har ansvaret for å sørge for dette.

Det er påpekt i departementets høringsbrev at leksehjelpen skal være "etter obligatorisk skoletid". Direktoratet tolker ikke dette som at leksehjelpen må legges etter at skoledagen er over, men som at leksehjelpens timer skal komme i tillegg til timene på det aktuelle årstrinnet.

Det bør etter direktoratets vurdering være opp til kommunen om leksehjelpen legges før, under eller etter skoletiden. Ved å åpne for at kommunen velger hvordan dette skal organiseres åpnes det for gode lokale løsninger. Denne lokale handlefriheten åpner også for at kommunen kan se leksehjelpen i sammenheng med en utvidet eller helhetlig skoledag. Dersom leksehjelpen integreres i skoledagen, kan dette medføre utfordringer knyttet til elever som ikke ønsker å delta i leksehjelpen. Kommunen plikter å ha tilsyn med disse elevene i tiden leksehjelpen varer.

Det understrekes også at leksehjelpen ikke skal erstatte friminutt, men må komme som et tillegg til dette.

Forsvarlig tilsyn, vern av psykososialt miljø, gruppestørrelse og kompetansekrav

Det er behov for å forskriftsfeste kommunens ansvar for å føre forsvarlig tilsyn med elevene i tiden leksehjelpen pågår. Denne plikten bør være tilsvarende tilsynsansvaret kommunen har under opplæringen og i skolefritidsordningen, jf. forskrift til opplæringsloven § 12-1.

Direktoratet mener at det er viktig at kommunen sørger for omsorg for og forsvarlig tilsyn med elevene. Foreldrene må også i tiden barna deres er i leksehjelpen være sikre på at barnet ikke skader seg eller på annen måte utsettes for risiko. Dette ansvaret må gjelde uavhengig av hvem som gjennomfører leksehjelpen. Direktoratet foreslår en forskriftsregulering av kommunens plikt til å sikre forsvarlig tilsyn med elevene også under leksehjelpen. Denne plikten bør også omfatte en plikt til å vise elevene omsorg. Videre er det

også viktig at elevens psykososiale miljø vernes i leksehjelpen. Derfor bør det inntas en bestemmelse som gir eleven et vern som tilsvarer opplæringsloven §§ 9a-1 og 9a-3 annet og tredje ledd. Det er ikke behov for å pålegge et krav om system, siden dette følger av opplæringsloven § 13-10.

Direktoratet mener videre at det ikke bør forskriftsfestes noe krav til voksentetthet i leksehjelpen. Dette må overlates til kommunen å avgjøre. Imidlertid er det behov for en regulering av gruppestørrelsen. Det må også sørges for at gruppen barn som mottar leksehjelp, ikke blir for stor. I og med at opplæringsloven § 8-2 kun gjelder for opplæringen, er det nødvendig å regulere dette særskilt i forskriften. Det bør foreslås en regel om gruppestørrelse som tilsvarer opplæringsloven § 8-2. Dette vil innebære at kommunen må vurdere om gruppen leksehjelpen gis i, er pedagogisk og sikkerhetsmessig forsvarlig. Kommunen må sikre at leksehjelpen ikke tilbys i grupper hvor elevene ikke får oppfølging med leksearbeidet. Hva som vil være en forsvarlig størrelse på gruppen, må ses i forhold til antall voksne, de voksnes kompetanse, antall elever, sammensetningen av elever i gruppen, elevenes behov og andre forhold ved gruppen.

Direktoratet vil påpeke at det ikke oppstilles krav i § 13-7a om at leksehjelpen må ledes av undervisningspersonell. I og med at dette ikke foreslås regulert i § 13-7a, og at leksehjelp ikke regnes som undervisning/opplæring, gjelder ikke kompetansekravene i opplæringsloven § 10-1 for leksehjelpen. På dette grunnlaget er det kommunen som arbeidsgiver som avgjør hvilke kvalifikasjoner som leksehjelperne må oppfylle. Når kommunen avgjør hvilke kompetansekrav som skal oppfylles, må dette ses i sammenheng med organiseringen som velges for leksehjelpen og oppgavene som leksehjelperne utfører.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Regjeringen har for budsjettåret 2010 foreslått å bevilge omlag 177,6 mill. kroner til åtte timer gratis leksehjelptilbud fordelt på 1.-4. trinn, jf. Prp. 1 S (2009-2010). Av dette vil omlag 173,7 mill. kroner bli lagt inn i rammetilskuddet til kommunene, og omlag 3,8 mill. kroner blir bevilget til private skoler. I tillegg vil det bli tatt hensyn til de statlige grunnskolene samt til overføringer til Svalbardbudsjettet.

For å sikre kvalitet i tilbudet er det i kostnadsberegningene lagt til grunn fagarbeiderlønn, og det er gitt et påslag på 25 pst. til administrasjon, slik at det legges inn en kostnadsdekning for at pedagogisk personale kan bistå i forbindelse med organiseringen og samarbeide nært med leksehjelperne. Dette gir en kostnad på omlag 53 mill. kroner per time per år og omlag 22 mill. kroner i halvårseffekt per time høsten 2010. Med åtte timers leksehjelptilbud er helårseffekten beregnet til omlag 424 mill. kroner.

Departementet legger i høringsbrevet til grunn at kommunene og fylkeskommunene finner praktiske løsninger på skyss i forbindelse med leksehjelpen. Eventuelle merkostnader knyttet til dette dekkes innenfor kommunenes og fylkeskommunes gjeldende budsjettammer.

Forslag til nytt kapittel 1A i forskrift til opplæringsloven

Kapittel 1A – Leksehjelp for elever i grunnskolen

§ 1A-1 Leksehjelp i grunnskolen

Elevar på 1.-4. årstrinn har rett til leksehjelp, jf. opplæringslova § 13-7a. Leksehjelpa er for alle elevar. Formålet med leksehjelpa er å gi eleven betre læring, kjensle av meistring, gode rammer for sjølvstendig læringsarbeid og medverke til utjamning av sosiale forskjellar i opplæringa.

Leksehjelpa er ikkje ein del av opplæringa til eleven, men skal sjåast i samanheng med opplæringa. Leksehjelpa skal gi eleven hjelp med skolearbeidet.

Kommunen er ansvarleg for leksehjelpa og veljar korleis leksehjelpa skal organiserast.

Det totale omfanget leksehjelp på 1.-4. årstrinn skal til saman vere minimum 8 timar kvar veke.

Kvart årstrinn skal ha minimum ein time leksehjelp per veke. Kommunen avgjer korleis dei resterande timane fordelast mellom trinna.

Kommunen pliktar å informere foreldra om retten til leksehjelp og tilbodet som gis.

Kommunen pliktar å sørgje for at elevane har eit godt psykososialt miljø i leksehjelpa som fremjar helse, trivsel og læring. Dersom ein tilsett har kunnskap eller mistanke om at

eleven sin rett ikkje oppfyllest skal den tilsette undersøkje saka, varsle kommunen og om nødvendig og mogleg sjølv gripe inn. Eleven og foreldre kan be om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet. Kommunen pliktar snarast mogleg å behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Dersom vedtak ikkje er fatta innan rimeleg tid kan eleven og foreldre klage som om vedtak vart fatta.

Kommunen plikter å sørgje for omsorg og forsvarleg tilsyn med elevane i leksehjelpa.

Gruppa må ikkje vere større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarleg.

Leksehjelpa skal vere gratis for eleven. Dersom leksehjelpa organiserast som ein del av skolefritidsordninga, kan kommunen ikkje ta betalt for den tida eleven mottar leksehjelp etter denne føresegna. Dette gjeld òg for elevar som ikkje deltar i skolefritidsordninga elles.

Punkt 35/10: Høring - Felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010 - 2013

Bilag

Saksprotokoll

Felles plan folkehelse og levekår i agder

nettverksmøte 12 mars 2010 Knutepunkt Sørlandet helse- sosial og omsorg

høringsuttalelse



Dato: 25.03.10
Saksnr.: 201001285-2
Arkivkode E: G00
Saksbehandler: Sigurd Paulsen

Saksgang
Formannskapet
Helse- og sosialstyret

Møtedato
28.04.2010
13.04.2010

HØRINGSINNSPILL - FELLES PLAN FOLKEHELSE OG LEVEKÅR I AGDER 2010 - 2013

Sammendrag:

Høringsinnspill på felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010-2013 er administrativt behandlet i vedlagte brev.

[Forslag til vedtak:](#)

[Saken tas til orientering](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse og sosialdirektør

Trykte vedlegg: Vedtak i HSO nettverket i KnS, sak 21/07
Felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010-2013
Høringsinnspill – felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010-2013

Punkt 36/10: Høring - Regional strategi innenfor psykisk helsevern, TSB, Habilitering og rehabilitering

Bilag

Saksprotokoll



Dato: 6. april 2010
Saksnr.: 201003199-1
Arkivkode E: 065
Saksbehandler: Svein Ove Ueland

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

13.04.2010
28.04.2010

Høring - regional strategi innenfor psykisk helsevern, TSB, Habilitering og rehabilitering

Kristiansand kommune har fått tilsendt følgende dokumenter til høring fra Helse Sør-Øst , Regionalt Helseforetak (RHF):

- Regional strategi Tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk (TSB)
Regional strategi Psykisk helsevern voksne og barn og unge
- Regional strategi Habilitering
- Regional strategi Rehabilitering

På grunn av tidsfrister er saken behandlet administrativt og oversendt Helse Sør-Øst. Høringsdokumentene omhandler ulike fagområder. Det er gitt en felles høringsuttalelse til alle dokumentene med noen generelle kommentarer som, samt noen kommentarer til det enkelte fagområde. Det påpekes for det første at høringsdokumentene i stor grad berører forhold mellom Helse Sør-Øst RHF og de enkelte sykehusene. Dette er spørsmål som kommunen har få forutsetninger for å vurdere. For det andre etterlyser høringsuttalelsen en mer utfyllende drøfting om samarbeidet mellom kommunehelsetjenesten og sykehusene innefor alle områdene som er omfattet av høringen.

[Forslag til vedtak:](#)

- [1. Saken tas til orientering.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Lars Dahlen
helse- og sosialdirektør

Trykte vedlegg: Høringsuttalelse datert 6. april 2010

Helse- og sosialdirektøren



Helse Sør-Øst RHF
Postboks 404
2303 HAMAR

Vår ref.:
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:

Kristiansand, 7. april 2010

HØRING - REGIONAL STRATEGI INNENFOR PSYKISK HELSEVERN, TSB, HABILITERING OG REHABILITERING

Kristiansand kommune har fått tilsendt følgende dokumenter til høring:

- Regional strategi Tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk (TSB)
Regional strategi Psykisk helsevern voksne og barn og unge
- Regional strategi Habilitering
- Regional strategi Rehabilitering

Vi har valgt å gi en samlet høringsuttalelse til disse dokumentene. Innledningsvis har vi noen generelle kommentarer som gjelder alle dokumentene. Deretter følger noen spesifikke kommentarer til de enkelte høringsdokumentene.

1. Generelle kommentarer.

Innspillsdokumentene omhandler ulike fagområder, og er også ulike når det gjelder form og innhold. Mens eksempelvis innspillsnotatet fra Fagrådet for rehabilitering gir en relativt grundig statusbeskrivelse av en rekke felt, nøyer innspillsnotatet fra Fagrådet for psykisk helse seg med å vise til andre grunnlagsdokumenter som ikke følger innspillsnotatet. Dette gjør det krevende for høringsinstansene å få tilstrekkelig oversikt over sentrale premisser for strategiarbeidet. Innspillsdokumentene omhandler i stor grad spørsmål som forutsetter bedre kjennskap til analysemateriell og utredninger som ligger til grunn enn det vi besitter. Som kommune har vi for eksempel ikke forutsetninger for å vurdere hvorvidt foreliggende ressurs- og kapasitetsfordeling i Helse Sør-Øst er slik at det gir et tilgjengelig og rettferdig tilbud til befolkningen i hele helseregionen, om kapasiteten innen helseregionen er skjev fordelt, om rammefinansieringen bør opprettholdes eller om gjestepasientordningen bør utvikles. Slike problemstillinger, som også er viet størst oppmerksomhet i dokumentene, anses i all hovedsak å være spørsmål av mer intern art for helseregionen. Det må forutsettes at man velger modeller for fremtidig fordelinger som ivaretar de behovene som finnes i de ulike områdene slik at eksisterende skjevheter eventuelt rettes opp.

Spørsmål knyttet til samhandlingen med det kommunale nivået er etter vårt syn for lite omtalt i samtlige innspilldokumenter. Dette er ikke i tråd med en oppfatning om at svært mange av de utfordringene ulike fagfelt står overfor kun kan løses gjennom et helhetlig utviklings- og tiltaksarbeid som skjer i samhandling mellom de ulike nivåene. Forebyggende virksomhet og samhandling mellom kommuner og helseforetak er helt sentrale elementer i Samhandlingsreformen, som etter vårt syn ikke gjenspeiles i tilstrekkelig grad gjennom innspilldokumentene. Muligens kunne dette vært bedre ivaretatt dersom fagrådene, i tillegg til ansatte fra helseforetakene og brukerorganisasjoner, også hadde vært sammensatt med representanter fra kommunene.

2. Særlige kommentarer til regional strategi for Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

En har valgt å svare på denne delen ved hjelp av tre hovedoverskrifter: Samhandling, kapasitet og kvalitet. En mener at dette også kan stå for de viktigste satsningsområdene man bør prioritere neste fireårsperiode

Samhandling

Generelt må det pekes på at dokumentet i liten grad berører og utdyper samhandling mellom spesialisthelsetjeneste og det kommunale nivå. Dette er ikke i tråd med den oppfatningen man har om at svært mange av de utfordringene dette fagfeltet står overfor, kun kan løses helhetlig for pasienten gjennom utviklings- og tiltaksarbeid som foregår i samhandling mellom nivåene. Behovet for å styrke rusfaglig kompetanse, blant annet gjennom tiltak rettet inn mot utdanningsinstitusjoner, bør også sees i lys av samhandling. Samhandling mellom nivåene bør være tilstede både i forbindelse med analysearbeid, utviklingsarbeid, evaluering og forbedring. Behandlings- og rehabiliteringstilbud til mennesker med rusmiddelavhengighet må i langt større grad sees i sammenheng når man utvikler langsiktige strategier. Både kapasitets- og kvalitetsforhold i tilbudene som gis på de to forvaltningsnivå påvirker og er i stor grad også avhengig av hverandre. Man tror ikke det er tilstrekkelig å konsentrere samhandling i hovedsak rundt samarbeidsavtaler og bruk av individuell plan.

En vesentlig utfordring, som Samhandlingsreformen omhandler er behovet for å komme tidligere inn i problemutviklingsforløp relatert til rus. Her støtter man forslaget om at det bygges opp Liaison-tjenester fra TSB rettet mot psykiatri og somatikk. Man har også identifisert den yngste aldersgruppen som særlig utfordrende i fht tidlig intervensjon, man vil støtte et forslag om at hvert sykehusområde lager en egen strategi for å nå de yngste som er i risiko. Det påpekes at samhandlingen mellom TSB og barnevern må styrkes; dette må selvsagt gjelde alle deler av det kommunale apparatet som vil være i stand til å fange opp tilstander så tidlig som mulig. Den spesialiserte ruskompetansen i TSB må utnyttes og være tilgjengelig på en slik måte at man i fellesskap blir bedre rustet til å fange opp rusrelaterte problemer så tidlig som mulig.

Kapasitet

At kapasiteten innen TSB per i dag er for lav kan man stille seg bak. Man antar at også innen TSB som i de fleste kommuner, er avhengig av en opptrapping/ressurstilførsel før man eventuelt kan foreta større vridninger som vil kunne medføre bedret kapasitet. Når man skal foreta beregninger i fht fremtidig kapasitetsbehov for behandling innenfor TSB, savner man nevnt eksplisitt at dette i hvert av sykehusområdene skjer i nært samarbeid med kommunene.

Kristiansand kommune ønsker å understreke at man ser behov for en vurdering og harmonisert kapasitetsøkning på alle nivå av TSB, både i forhold til avgiftningsplasser, poliklinisk kapasitet, utredningsplasser under innleggelse og i fht døgnbehandlingsplasser. En vil støtte tiltak som kan bidra til en økt differensiering av tilbud slik at man tilfredsstiller behovet for individuelt tilrettelagt behandling. En utbedret tiltaksvifte også på TSB-nivå vil også bidra til at man kan øke både fleksibilitet og tilgjengelighet til adekvat bistand i

langsiktige rehabiliteringsløp. En støtter bekymringen fagrådet uttrykker for fristbruddsituasjonen hvor man kjøper dyre enkeltplasser, ofte langt bort fra hjemsted. Ikke bare fører dette til en uheldig vridning av det samlede TSB-tilbudet, det påfører også dessverre kommunene utgifter og effektivitetstap i forbindelse med oppfølgingen. For pasienten er dette ikke i tråd med ønsket om en helhetlig, lokalbasert rehabilitering.

Når det gjelder avgiftningskapasitet ønsker man dette vurdert også i forhold til behovet kommunen ser for en mer fleksibel bruk av dette tiltaket. Det er i dag svært sjelden at man får tilgang på avgiftningsplass utenom planlagt videre behandlingsløp. Dette er svært uheldig for de tilfellene der dette blir til hinder for at pasienten kan tilbys et godt tverrfaglig lokalbasert tiltak, i tråd med BEON-prinsippet (beste effektive omsorgsnivå) Tilgjengelig og fleksibel akuttbehandling er også svært avgjørende for å lykkes med intensjoner i Samhandlingsreformen. Virkningsfull lokalbasert rehabilitering utenfor TSB vil være avhengig av tilgang på virkemidler innenfor TSB, slik som både fleksible akutttilbud og tilgjengelige polikliniske tjenester.

Kvalitet

En støtter forslaget om å utvikle faglige krav til bemanning, kvalitet og behandlingsinnhold i TSB. En vet at det allerede i dag knytter seg utfordringer til rekruttering av leger og psykologer, og tenker at man bør spisse innsatsen betydelig i form av konkrete rekrutteringstiltak hvis man skal oppnå målsettingen om at 50% av personalet ved poliklinikk skal bestå av lege/psykolog. En støtter også arbeid som vil lede frem mot en legefaglig spesialitet, og tror at dette vil bidra til å styrke fagfeltet generelt og bedre rekrutteringsforholdene.

Man støtter utformingen av regionaliserte tilbud og at all øvrig behandling finner sted i de lokalbaserte tilbudene i hvert enkelt sykehusområde. Den lokale forankringen vil i størst mulig grad sikre en god kvalitet også på samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene. Man vet at det øker mulighetene for brukermedvirkning og at det også muliggjør et bedre samarbeid med pårørende og det øvrige nettverket som er sentralt i rehabilitering. At hovedforankringen skal være poliklinisk støtter et rehabiliteringsperspektiv. Det er imidlertid viktig at man på lokalnivå også kan utvikle og ivareta modeller for samhandling som også klarer å tilpasse seg sirkulære forløp som kan vare over lang tid. Fleksible og differensierte tilbud er viktige kvalitetsindikatorer ved en poliklinisk tiltaksvifte som hele tiden skal virke sammen med de kommunale tiltakene der hvor innbyggeren befinner seg. Også når det gjelder tidlig intervensjonsarbeidet er det sentralt med poliklinisk forankrede tilbud. Her vil det være særskilt viktig at man på tvers av nivåer driver forsknings- og utviklingsarbeid slik at man kan sikre virkningsfulle

Når det gjelder LAR ønsker man å understreke viktigheten av den rådgivningen TSB yter i fbm LAR-forskriftens §9 og at man gjennom denne bør gi klare råd til henvisende fastlege om å sikre det tverrfaglige samarbeidet rundt pasienten, blant annet gjennom å opprette ansvarsgruppe. I dag er det slik at kommunen stadig oftere opplever å komme inn for sent i prosessen vedrørende behandlingsoppstart. Det kan føre til forsinkelser i fht viktige tiltak rundt pasienten og dette kan redusere kvaliteten på rehabiliteringen.

3. Særlige kommentarer til regional strategi for Psykisk helsevern voksne og barn og unge.

En støtter fagrådets anbefalinger om økt satsing på psykisk helsevern og at det psykiske helsevernet i langt større grad enn i dag må involvere brukere og pårørende i utforming og gjennomføring av behandling. Det må legges til rette for reell innflytelse i behandlingen.

Flatøutvalget (NOU 2009:22), som har behandlet utfordringer knyttet til samordning av tjenester for barn og unge, har vært særlig opptatt av forholdet mellom barne- og

ungdomspsykiatri, statlig barnevern (Bufetat) og det kommunale barnevernet. Utvalget har også foreslått at det foretas en gjennomgang av de polikliniske refusjonstakstene innen psykisk helsevern for barn og unge med tanke på om prissettingen kan påvirke omfanget av samarbeidet med andre instanser. Et sentralt spørsmål i denne sammenhengen er i hvilken grad refusjonssatsene kan motvirke barne- og ungdomspsykiatriens involvering i forebyggende innsats sammen med kommunen. Voksne personer med alvorlig psykisk sykdom, psykisk sykdom i kombinasjon med rusmiddelmissbruk som bor i kommunene parallelt med poliklinisk behandling og periodevis innleggelse i sykehus, er en annen pasientgruppe som krever tett samhandling mellom kommunene og sykehuset. En er derfor glad for fagrådets anbefaling om at det må foreligge klare samarbeidsavtaler på systemnivå mellom psykisk helsevern og kommunene for å sikre en god og forankret samhandling mellom de to nivåene. Avtalene må beskrive bl.a. ansvars- og oppgavefordeling i forhold til pasientbehandling, veiledningsoppgaver, kompetanseoverføring, felles kompetansehevingstiltak, deltakelse i hverandres planarbeid, hospiteringsordninger, evt. felles behandlingstiltak (ACT-team, samhandlingsteam m.m.), samt hvordan man løser uenighet. En er også enig i at dagens refusjonsordninger ikke fasiliterer et dynamisk samarbeid mellom nivåene og støtter Fagrådets forslag om at Helse Sør-Øst bør utvikle finansieringssystemer som belønner denne arbeidsformen.

Spesialisthelsetjenesten skal arbeide i nær samhandling med det kommunale tjenestenivået, men primært utrede og behandle de tilstander som krever behandling på spesialistnivå i hht prioriteringsforskriften. Vi mener det er en forutsetning for en slik samhandling at ansatte i helseforetakene har gode kunnskaper om det kommunale hjelpeapparatet, i tillegg til den basiskompetansen som nevnes på side 14 i innspillsnotatet.

Fagrådet lister på side 19 i innspillsnotatet, opp en rekke ulike pasientgrupper som har særskilt behov for sammensatte tjenester.

- Psykoselidelser
- Psykiske lidelser og samtidig rusmisbruk
- Alderspsykiatri
- Personer dømt til behandling/sikkerhetspasienter
- Utviklingshemning og psykisk lidelse
- Aspergers syndrom
- Barn av psykisk syke
- Barn som utsettes for vold i familien
- Flyktninger/asylsøkere
- Ustabile personlighetsforstyrrelser
- Psykiske lidelser hos sped- og småbarn
- Barn i barnevernet
- Innsatte i fengsler med psykisk lidelse

De fleste av disse pasientgruppene krever spesialkompetanse. Denne kompetansen er ulikt fordelt på tvers av sykehusområder og/eller at samhandling fungerer forskjellig i forskjellige helseområder. I så måte representerer samtlige av de nevnte pasientgrupper områder hvor det er særskilt risiko knyttet til likeverdig behandling. Vi deler fagrådets vurdering når det gjelder disse gruppene. Vi synes derfor det er beklagelig at fagrådet ikke har hatt tid og anledning til å utrede disse gruppernes behov og fremme forslag til tiltak for disse på nåværende tidspunkt.

4. Særlige kommentarer til regional strategiplan for Habilitering

En er enig med fagrådet når det foreslår at barn og unge i hele autismespekteret inkluderes i ansvarsområdet for HABU i hele helseregionen, både når det gjelder utredning, diagnostikk

og tiltaksoppfølging. Det er imidlertid helt påkrevd at HABUene får økt stillingsramme for å kunne utvikle gode og riktige tjenester til hele grupper av barn og unge med Autismespekterforstyrrelser. Spørsmålet om økte ressurser er gjennomgående i hele innspillsdokumentet. Vi kan ikke se at det er drøftet alternative strategier dersom ressursrammen i framtiden ikke lever opp til de faglige forventningene som preger innspillsdokumentet.

Aferdsvansker

HABU skal gi barn og unge med funksjonsnedsettelse og atferdsvansker et adekvat utrednings- og behandlingstilbud i samarbeid med psykisk helsevern for barn og unge, og kommunene. Forebyggende tiltak i samarbeid med kommunene vil være sentralt. En kan ikke se at det er drøftet hvilke deler av det kommunale samarbeidet som vil være sentrale i dette samarbeidet. Forøvrig er vi av den oppfatning at det gjennomgående er for lite fokus på atferdsvansker i hele dokumentet. Det er et åpenbart behov for et tilbud til mennesker med utviklingshemming og i tillegg alvorlige atferdsvansker.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Fagrådet legger til grunn at barn og unge med behov for ASK skal få tilbud om utredning, tiltaksutprøving og oppfølging i sitt lokalmiljø. Undersøkelser viser dog at kompetansen i kommunene og i flere fylker er for dårlig på disse fagfeltene.

Fagrådet foreslår at:

- HABU i alle sykehusområder utvikler ASK kompetanse knyttet både til identifisering av ASK behov, tidlig intervensjon knyttet til ASK og et individuelt og systemrettet oppfølgingstilbud.
- Det etableres systematiske oppfølgingsrutiner for barn med funksjonsnedsettelse som trenger ASK i HABU i alle sykehusområder.
- At ambulant oppfølging av barn og unge med sammensatte og omfattende kommunikasjonsvansker etableres i 2-3 flersykehusområder i Helse Sør-Øst med et særlig ansvar spesielt for oppfølging av barn med omfattende motoriske vansker som trenger ASK. Rutiner for oppfølgingstiltak fra oppfølgingsenhetene etableres i samarbeid med lokal HABU for å sikre at barn og lokalt nettverk får en faglig forsvarlig oppfølging, når man mangler spisskompetanse lokalt.

Det er etter vårt syn fornuftig at sykehusene ved HABU utvikler slik kompetanse. Spørsmålet er imidlertid hvordan denne kompetansen kan deles med kommunene som skal gi tjenestene til personer som har behov for ASK. Vi kan se at vi får et omfattende opplæringsbehov ute i kommunene på dette.

Regional enhet for habilitering for barn- og unge

Fagrådet foreslår at det opprettes en ny selvstendig regionalenhet (RHABU), men med faglig og organisatorisk tilknytning til de regionale barnemedisinske miljøene og fagmiljø for forskning og fagutvikling. Enheten bør bestå av en sentral tjenesteenhet, men med ansatte ressursperson (i deltidsstillinger) fra ulike profesjoner fra hele helseregionen. RHABU bør opprettes med et minimum av 10 årsverk.

Frykter at den fysiske avstanden mellom RHABU og HABU blir for stor til at de kan gjøre nytte av hverandres kompetanse og ressurser. En er også redd for at det vil svekke tilbudet til kommunene dersom ressurser og kompetansen flyttes fra HABUene til regionalenheten

Tjenester innen psykisk helsevern

Det er behov for behandlingstilbud innen psykisk helsevern for personer med

funksjonsnedsettelse, særlig gjelder dette personer med utviklingshemning og autisme. Dette har vært påpekt i tidligere utredninger. Fagrådet anbefaler:

- At det i hvert enkelt sykehusområde utvikles tilbud innen psykisk helsevern, inkludert tilstrekkelig antall sengeplasser, for å gi et godt behandlingstilbud til personer med funksjonsnedsettelse og psykiske lidelser/atferdsvansker. I tidligere rapporter er det gitt anbefalinger om dimensjonering av slike behandlingsplasser.
- At barn under 18 år ikke må legges inn i spesialenheter for voksne. Barn må av faglige og prinsipielle grunner få sine tilbud innen psykisk helsevern i hvert sykehusområde.
- At avvikling av regionalfunksjonen til «Spesialenheten» i Vestre Viken, sykehuset Buskerud og Psykiatrisk avdeling for psykisk utviklingshemmede, OUS, Ullevål sykehus (Dikemark) bør først skje når tilstrekkelig sengekapasitet og faglig kompetanse er på plass innen hvert sykehusområde

Etter vår oppfatning må det sikres et nært samarbeid mellom psykisk helsevern og Habiliteringstjenesten for voksne ved innleggelse og utskrivelse av pasienter med funksjonsnedsettelse og psykiske lidelser/atferdsvansker. Det bør etableres samhandlingsfora og prosedyrer som sikrer dette mellom sykehus og kommunene. Etter vår oppfatning er store mangler i kompetanse i psykisk helsevern når det gjelder utviklingshemmede. Her er det et stort behov for kompetanseheving i denne delen av spesialisthelsetjenesten.

5. Særlige kommentarer til regional strategi for Rehabilitering

Fagrådet har et hovedfokus på behandling/rehabilitering i spesialisthelsetjenesten. Kommunenes ansvar før og etter sykehusopphold og samhandling har lite fokus. Det blir derfor særlig viktig at dette samhandlingsfokuset følges opp i hvert sykehusområde. Kristiansand kommune deltar og vil bidra aktivt i dette.

Vi er enig i at rehabilitering skal være et strategisk satsningsområde for Helse Sør-Øst

Det framkommer i rapporten at Sørlandets sykehusområde har lavest "forbruk" av rehabiliteringsopphold. Raten er 3.7 opphold pr 1000 innbyggere mot et snitt på 6.8 opphold pr 1000 innbyggere i Helse Sør-Øst.

Vi er derfor enig med Fagrådet for rehabilitering i at hvert sykehusområde må ha en avdeling/klinikk for fysikalsk og rehabiliteringsmedisin. For Kristiansand kommune som en viktig del av Sørlandets sykehusområde, er det viktig at kapasitet og kvalitet er på nivå med de øvrige sykehusområdene. Tilbudet må være likt tilgjengelig for alle deler av befolkningen i regionen. Vi er enig i at de private rehabiliteringsinstitusjonene inngår som en del av det helhetlige rehabiliteringstilbudet i regionen.

Satsning på forskning og kompetanseutvikling må skje i nært samarbeid med kommunene.

Mvh

Lars Dahlen
(sign)
Helse- og sosialdirektør

Svein Ove Ueland
saksbehandler

Punkt 37/10: Svar på oversendelse om bedre utnyttelse av "kulturressrsene"

Bilag

Saksprotokoll



Dato: 24.03.10
Saksnr.: 201002950-1
Arkivkode E: C &10
Saksbehandler: Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
14.04.2010
28.04.2010

Svar på oversendelse om bedre utnyttelse av "kulturressursene"

I forbindelse med bystyrets budsjettbehandling i desember 2009 fremmet Venstre følgende oversendelsesforslag : Det vurderes om kulturskole, fritidsetat og grunnskole i større grad kan samarbeide for å få til en bedre utnyttelse av "kulturressursene".

Det foregår utstrakt samarbeid mellom enhetene i kultursektoren (kulturskole, fritid og bibliotek) og ulike skoler i lokalområdene. Dette gjelder bruk av lokaler, samarbeid om grupper med særlig behov, faglig veiledning av skolebibliotekarer, turvirksomhet i skolens ferier og større ungdomsarrangementer. I tillegg foregår samarbeid gjennom ulike prosjekter som for eksempel lesestimuleringsprosjekter ved biblioteket og kulturskolens "Kom i fokus" prosjekt. Et annet eksempel på etablert samarbeid er Hellemyr flerbrukshus som rommer aktivitetene til Hellemyr bibliotek, ungdomsklubb, foreningsliv, kulturskole og Hellemyr barneskole.

Ved etablering av Vågsbygd kultursenter høsten 2009 er Vågsbygd bibliotek, deler av kulturskolens virksomhet og fritidsetaten vest samlokalisert. Vågsbygd kultursenter er etablert i nær tilknytning til både barneskole, ungdomsskole og videregående skole. Denne samlokaliseringen gir nye muligheter for videre utvikling av samarbeidet mellom kultursektoren, skolesektoren og barnehagesektoren. Kultursektoren vil ved skolestart høsten 2010 ta initiativ til et møte med skolene i midtre Vågsbygd for å drøfte mulige samarbeidsprosjekter.

Ved planlegging av nye lokalområder og ved revitalisering i etablerte områder prioriteres samlokalisering av offentlige tjenestetilbud som skole og kultur, for på den måten å utnytte ressursene på en best mulig måte. De nyeste eksempler på dette er nye anlegg i Torridal, på Flekkerøy og på Dvergsnes, samt på Roligheden gård som er under prosjektering.

Forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Aasheim hornang
seniorrådgiver

Punkt 38/10: Oversendelsesforslag i Byutviklingsstyret 11.02.2010, om sandleketilbud i nærmiljøparker

Bilag

Saksprotokoll



Dato: 16.02.2010
Saksnr.: 201000315-5
Arkivkode E: D30
Saksbehandler: Helmer Espeland

Saksgang
Byutviklingsstyret

Møtedato
25.02.2010

Oversendelsesforslag i Byutviklingsstyret 11.02.2010, om sandleketilbud i kvartalslekeplass og nærmiljøparker

Sammendrag/bakgrunn for saken:

Repr. Julie Nilsen fremma følgende oversendelsesforslag:

"Byutviklingsstyret ber administrasjonen vurdere hvordan en sandlekeplass (aldersgruppe 0-6 år kan innpasses i kvartalsleketilbud/nærmiljøanlegg" (enst.)

Spørsmålet var knytta til sak om arealpolitiske føringer og prinsipper for offentlige utearealer, og vi har vurdert om dette må løses gjennom bestemmelser til kommuneplanen, eller om det best løses gjennom justering av funksjonskrav og innhold til kvartalslekeplasser og nærmiljøparker.

Svaret er at vi tror en må differensiere litt her, jf. arealtype og bruken av områdene. Når det gjelder innpassing av sandleketilbud i kvartalslekeplasser, kan en innenfor forslaget om å "samle og styrke" som prinsipp, utforme kommuneplanbestemmelser som presiserer at sandleketilbud skal innpasses som del av kvartalsleketilbud. Tilsvarende kan en gjøre for nærmiljøparker utenom skoler

For nærmiljøparker ved skoler må en vurdere spørsmålet på en litt annen måte: Disse anleggene brukes intenst mye av dagen, og vil i skoletida ikke være aktuelle å søke til for hjemmeværende småbarnsforeldre. Det må derfor finnes egne sandleketilbud, evt. slikt intergrert i kvartalslekeplass, innenfor foreslått maksavstand 100 meter. Men det er relativt uproblematisk å justere på funksjonskrav ("normaler for utomhusanlegg") for nærmiljøparker ved skoler, slik at enkelte funksjoner for 0-6 års gruppa skal innpasses i anleggene.

Forslag til vedtak:

1. I forslag til nye kommuneplanbestemmelser presiseres det at sandleketilbud skal integreres i kvartalslekeplass og nærmiljøparker utenom skoler. Areal på 250 m² må da legges til, og anlegget gjelder som sandleketilbud innenfor 100 meters radius.
2. For nærmiljøparker ved skoler, justeres funksjonskrav i "Normaler for utomhusanlegg" slik at tilbud for 0-6 års gruppa skal integreres i anlegget

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Svein Ole Breland
Parksjef

Trykte vedlegg: ingen
Utrykte vedlegg: ingen

